

GAZETA TRANSILVANIEI

PROPRIETARĂ ASOCIAȚIUNEA „ASTRA” BRAȘOV
care de două ori pe săptămână prin îngrijirea
comitetului de redacție.
Atelierile tipografiei „Astra” nr. 1102.
Pagini 4-6-8 lei 3.

STEAG RIDICAT LA
1838

GHLBARIȚIU ȘI SFÎNȚIT DE LUPTELE PURTATE SUB CUTELE LUI MUREȘENII
DE ATAȚIA URMAȘI, ÎN FRUNTE CU

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BRAȘOV.
B-dul REGELE FERDINAND Nr. 12 Tt. 1513
Abonamentul anual lei — Autorități și Societății
Anunțuri și reclame după tarif.

Nr. 29 Inreg. Trib. Brașov S. II No. 6. II. 71/942

Sâmbătă 15 Aprilie 1944

Anul 107

„Căfelul Pekinez”

de V. Branisce

Târâcoapele nu și-au încetat încă lugubra lor mistune. De sub grămezile de moloș, cărămizii și beton armat les la suprafața resturi mutilate de filife omenești. Din viața clocoțitoare de mai înainte au rămas doar mormane de carne strivită și de oase fărâmate. Copii și femei, bătrâni și bărbați în floarea vârstei au fost prefăcuți, cât al clipei din ochi, într-o masă informă.

Nume dragi își amușesc pe buze. Niciodată nu-ți va mai fi dat să le rostești, chemându-le, niciodată.

Cutremurat în fața atâtor tragedii, care au cernit familii și au lăsat goluri de neîmplinit în suflete, al nădăjdii că acest cataclism va trezi în cel din urmă ceas pe cel ce cred că mistunea lor socială se mărginește la satisfacerea unor egoiste interese personale.

Fără îndoială, viața curge năvalnic înainte, ca un șuvoiu de primăvară. Nu zăbovește pe morminte. Dar, dela această atitudine până la sfruntarea oricărui bun simț, care jignește colectivitatea îndurerată, este un drum lung.

Citez un singur caz, de sigur nu unicul, din notanul de acte egoiste și antisociale, prin care indivizi cruțați de evenimente nu înțeleg să jertfescă nimic, din ceea ce cred că li se cuvine.

Este vorba de un anunț semnificativ, apărut într-un mare cotidian din capitală. Il redau pentru ilustrare:

PIERDUT în timpul bombardamentului un căfel Pekinez roș cu alb în rayonul gării de Nord, Gruiței, Petru-Rareș, Basarab. Ofer 5000 lei recompensă. Ștefănescu, Strada Octav, Cocăreșcu 54 Etaj.

Un domn oarecare și-a pierdut potaia. Nu interesează cine este intristatul păgubaș, nici excepționalele calități ale javrei. Dar, să anunți pe această cale opinia publică lovită de o catastrofă națională — căci ce alt epitet ai putea da unui bombardament care a lovit în plin populația capitalei și mii de refugiați, pripășiți între două peroane — este o lipsă de bun simț, ce depășește marginile răbdării.

De aceea, aș propune să se institue biruri speciale pentru această categorie de indivizi care nu se gândesc decât la propriile interese. Cine poate da 5000 lei pentru un câne rătăcit, ce ar putea da pentru sinistrații actualelor nenorociri?

Prin gări trec trenuri încărcate cu oameni fără cămin. Copii cu buzele înțeleștate de foame nu cutesc să ceară o bucăciță de pâine. Iar printre noi se mai găsesc inconștienți care oferă premiul pentru un căfel pekinez.

Totuși, Inviere va fi

de
Ion Colan

Acum doi ani, în 1942, Paștile ne-au surprins în căsuța Xeniei Victorovna din Nicolaiewskaia Oblast, Aljeskii raion, undeva departe, dincolo de Nipru.

O involburare de crivăț așezase nămeții cât omul, încremenind o unitate românească în satul acela de stepă Nogai.

Oamenii s'au adăpostit, care cum a putut, și așteaptă, la sute de kilometri departe de casa lor, așteaptă Invierea.

Oameni care mergeau să moară, așteaptă totuși Invierea cu atâta împăcată liniște în ei, cu atâta senin în suflete, încât și se pare că neînsemnata așezare de stepă ar fi undeva prin Transilvania noastră, de unde a împrumutat haina sfântă a așteptării unei sărbători rare.

Dimineața, în ziua de Paști, a venit Xenia cu un blid de lapte acru tradițional, cu două ouă și o bucată de pâine în chip de cozonac, a ciocnit și a spus în limba ei:

— Hristos voscres!

Și i s'a răspuns în limba noastră:

— Adevărat a nviat!

Deși trecuseră atâția ani de când Hristos fusese răstignit a doua oară în pustiu, Xenia nu uitase de Inviere, ceea ce înseamnă că toate pot fi omorâte în om, numai credința nu.

Pe urmă, o unitate românească s'a urnit spre Bol. Kopiani, Kalanciak și Perikop, mistuindu-se apoi în cuprinsul Crimeei.

Alt Paști, 1944, vine să se suprapună celui ce a fost, aceeași credință în Inviere rămâne întreagă, așa cum era și în căsuța Xeniei din Radienskoie.

Nimic din câte se întâmplă sub ochii noștri, nu ni se par decât ca

făcând parte din greul pe care de atâta timp îl anunțăm.

Intr'o lume care și-a inchipuit că acest războiu se va sfârși în beatitudinea familiei nerăvășite, cu o societate până mai deunăzi imposibil de trezit din visul seratelor și ceaiurilor dansante, cu atâția îngrămăditori de averi care uitaseră de vorbele Ecclziarului: *Și toate sunt deșertăciune* — tot ce am spus noi și tot ce au spus alții, a intrat pe-o ureche și a ieșit pe alta.

A trebuit să bată tunul pe Siret și pe Bahluiul Iașului, a trebuit să asistăm la sinistra ispravă dela București și Ploiești, ca lumea să-și dea seama că, totuși, e războiu și că fiecare suntem datori, și ca cetățeni ai unei țări în luptă, dar și numai ca oameni, să avem o altă atitudine, atunci când ai noștri mor.

Dacă, însă, această atitudine astăzi se pare că, sub impresia ultimelor evenimente, o avem, — și să dea Dumnezeu să nu renunțăm la ea sub impresia unei zile cu soare, fiindcă o rândunică nu aduce primăvara — ar fi criminal lucru să aplaudăm lipsa de calm a unora, sdruncinul moral al altora.

Să nu uităm că tot ce facem azi, trebuia să facem de mult; suntem în întârziere cu deblocarea orașelor de copii și de femei, suntem în întârziere chiar și cu conștiința că Europa se găsește în războiu; că nu se putea ca România să nu-și ia partea de amărăciune din acest cataclism pe care nu l-a provocat, pe care nu l-a dorit.

Noi avem convingerea că oricare ar fi fost atitudinea noastră, mizeriile războiului nu ne-ar fi ocolit. Cine spune altfel, închide ochii asupra a tot ce se petrece în celelalte țări.

Dacă este vorba de suportat greul, apoi să fim bărbați, nu bocitoare. Cu oameni care-și pierd capul, nu se poate face nimic.

Gânduri la Paștile 1944

de I. Bozdog

Vechiul obicei creștinesc și românesc ne face să ne oprim privirile în aceste clipe de cataclism mondial la marele praznic al Invierii.

Sufletul creștinesc se înalță și ne îndeamnă să privim aureola în care este investmântat Mântuitorul lumii, cel ce prin moartea Sa a sfârșit puterea morții.

Inima omenească însă stă plecată neputincioasă, cu privirile ațintite spre pământ și se cutremură de mulțimea rețelilor ce-i șueră primprejur.

E nespuse de greu să nu fii om și să nu fii Român în aceste clipe de încercare ale sorții.

Pietrele de hotar ale Țării sunt smulse pe alocurea și peste ele cete năvalnice răspândesc moarte și fior. Casele prăpădite, bunurile răvășite și bățul pribegiei sunt partea unei pătrimi din populația pământului strămoșesc. Ruinele fumegânde încă în mijlocul celor mai înfloritoare orașe ale țării

Continuare în pagina 4 -a

Va învinge cine stă neclintit în credința lui.

E greu azi.

Va fi mai greu mâine.

Dar într-o zi apele primăverii se vor retrage, fiindcă aceasta e soarta lor, iar în ziua aceea, oricât pustiu ar fi lăsat în urma lor, se va vedea că am avut dreptate când am spus din mijlocul înfricoșatei lupte:

Totuși, Inviere va fi!

Hristos a înviat!

Sărbători fericite! — am dori tuturor, de n'am ști că, de data aceasta, oul de Paști a fost înroșit cu sânge. Prea-s mulți copiii hărăziți de schije, prea multe-s mamele care nu știu nici măcar unde să pună o floare pe mormânt, prea s'a făcut sport din uciderea nevinovaților, ca fericirea acestor Paști să mai fie o urare potrivită.

Dar cerul stăpânit de aripi azi, mai are un stăpân.

În numele veacurilor de umiliri și nedreptăți învinse, îl întâmpinăm și acum cu același:

Hristos a înviat!

„Ucenicul vrăjitor” la Români

Varfantele lui Sf. O. Iosif

de Ion Gherghel

Dintre toți talmăcitorii români, Sf. O. Iosif a fost, incontestabil, cel mai meticulos, cel mai autocritic. În laboratorul său poetic de traducător pătrunsesem și cu alt prilej când a fost vorba de *Faust* și de balada *Der Erlkönig*. Niciun alt talmăcitor român nu și-a dat seama de importanța traducerii bune, nimeni altul nu a simțit, atât de chinuitor obstacolele ce se ridică în fața traducătorului ca Sf. O. Iosif. Uneori i se păreau de-a-dreptul insurmontabile. Năzuința acestui suflet sensibil, doritor de a se apropia cât mai mult de inima modelului, a cărui atmosferă, deși o înțelege perfect, nu izbutește nici el s'o creeze întotdeauna pe deplin, trebuie să servească de exemplu și îndemn versificatorilor pripiți și,

în multe cazuri, inchipuiți, din zilele noastre.

Pentru Iosif cizelarea (continuă a versurilor din talmăcirile sale devenise o a doua natură. Corecta mereu, cu o scrupulozitate extrem de meticuloasă, oprindu-se adesea și la problema punctuației, (care, la noi, pentru foarte mulți nu e o problemă de ordin general, ci un capriciu cu substrat personal).

Cu toată munca migăloasă ce o depunea, dacă Iosif ajungea la convingerea că șlefuirea versurilor din vreo traducere a sa după capodoperile poetice străine a dat greș, nu stătea o clipă la îndoială să nu-i facă loc în volumul de *Talmăciri*, lăsând-o părăsită în colecțiile de prin revistele literare.

Cel mai semnificativ caz cu pri-

Prof. Sebastian Nicolau:

1. Contribuția științelor pozitive la formarea spiritului economic. — 2. Utilitatea fizicelor aplicate în învățământul superior economic. — 3. O concepție nouă în studierea chimiei și a merceologiei în învățământul superior economic. — 4. Vieța în concepția științelor experimentale. Institutul de arte grafice „Astra”-Brașov 1943.

de I. Gârbaș

În activitatea în adevăr rodnică pe care a desfășurat-o Academia noastră în refugiu, un loc deosebit îl ocupă și aceste patru lucrări ale profesorului Nicolau, cuprinse în trei broșuri, care au văzut lumina tiparului la Brașov în anul trecut.

Chiar și numai o examinare sumară arată că sunt fructul unor meditațiuni de ani chiar zeci de ani și că numai anul trecut au căpătat forma definitivă și au putut fi date la tipar. Care din noi nu urmărește o chestiune cu anii, reflectează asupra ei, strânge toate datele asupra ei, face toate comparațiile posibile și numai cu greu se decide a considera ca definitive reflecțiile sale și a le încredința tiparului.

Aceasta trebuie să fi fost și situația lucrărilor de mai sus care îmbrățișează nu o singură chestiune, ci un complex de chestiuni, așa cum lapidar indică chiar titlurile lor, plecând dela formarea spiritului economic până la problema în veci nerezolvată a vieții, despre care spune undeva economistul Wagemann că e analoagă aceleia a circulației monetare, ambele așa de simple în formă, așa de insesizabile în fond.

De sigur, sunt în aceste probleme din acelea scrise numai pentru oameni de specialitate, în care un laic nu se poate pronunța, totuși forma e așa de ușoară, așa de accesibilă oricui, încât o înțelegere a lor e accesibilă și marelui public, fără o prea mare pregătire în specialitate.

Faptul că utilizează un nume de renume mondial, ca acela al lui Fayol*) arată ce vastă informație a folosit la compunerea lor. De fapt această tabelă a „capacităților”, o capodoperă de observație și statistică aplicată, ar avea mai degrabă locul într-un studiu de politică economică. Dacă un tehnician utilizează informație pur economică, economistul are datoria reciprocității.

„Fără cunoașterea compartimentului tehnic de către conducătorul întreprinderii și de șefii de servicii ale celorlalte compartimente economice ale industriei, înseamnă a avea în aceeași întreprindere, două lumi diferite, ce nu se cunosc și nu se înțeleg și fără o unitate de conducere competentă”.

Nu mai puțin eficiente și pasajul următor:

„Fără cunoștințele științelor pozitive, nu se poate face o contabilizare rațională; nu este posibilă o comercializare și finanțare normală și corespunzătoare intereselor superioare ale întreprinderii; nu se poate alcătui cu deslăsată competență un program general de activitate al industriei; nu se pot coordona armonios toate actele și toate sforțările; nu se poate exercita un control general al întreprinderii; nu este posibilă înțelegerea diverselor servicii

tehnice, precum nu e posibilă calculația judicioasă a prețurilor și a randamentului producției, nu se poate ști de conducere cauzele reale ale unei producții anormale”.

E o pledoarie caldă pentru colaborare pe care eu aș transpune-o din viața practică și între diversele discipline al învățământului comercial, așa cum fierbinte o dorea în toate sectoarele de activitate națională și între toate aceste sectoare.

Celelalte trei probleme sunt așa de succint tratate, așa de concentrat, încât nu se pot rezuma ci numai reproduce; trebuie deci consultate în original.

Transilvania și conștiința noastră națională

de L. Diclescu

IV.

— Sfârșit. —

Fiind probleme de conștiință și determinări ale unei mari reforme în viața spiritului, când le evocăm ni se desfășoară în minte un cortegiu de grave evenimente ale existenței noastre.

Pentru a ne regăsi matca originii neamului nostru, a trebuit să trecem atâtea momente critice.

Nu mai vocea profundă a acelor exigențe ne-a salvat.

Ea a făcut să se dărâme atâtea ficțiuni istorice pentru a putea țâșni o viață nouă, care a fost începutul unității noastre și afirmarea ființei naționale. Nimic serios nu s'a produs în literatura română mai înainte de a se fi câștigat conștiința adevărată și proprie, — acea conștiință în care chiar De Sanctis vede adevărul și seriozitatea oricărei manifestări spirituale demne de a intra în istoria gândirii umane.

Reînvierea noastră este de origine latină.

Mai înainte de orientările acestea lipsea și acea interiorizare în intimitatea care înalță pe oameni și dă tărie popoarelor.

Fără îndoială, lumi complet diferite, dacă vrem să comparăm actualul progres cultural și metodele sale de lucru cu purismul latinist care se desfășura cu toată vigoarea puterii sale.

Dar dacă ne întorcem la acele timpuri și dacă ne însușim idealurile lor silite să se răspândească în mijlocul înfiorătoarelor pericole de a le fi văzut dărâmate, eforturile științifice a acelor oameni se ridică demnă de sinceră admirație.

Vreamea nu ne-a îngăduit să avem o lungă pregătire culturală, dar ei ne-au salvat prin neistovita lor activitate.

De aceea, după cum Italianii, nu pot uita acel isvor de viață care a fost *Risorgiment-ul* creator al unității italiene, tot așa, noi nu putem să renunțăm la activitatea reacționară a conștiinței de latinitate care a înflorit aci în Transilvania.

În conținutul spiritual al glorioasei epoci de mai sus, găsiți liniștea gândirii manzoniene sigură de sine și viziunea religioasă și umanitară a lui Mazzini, sau credința filosofică a lui Rosmini și mai ales lucrul intens al gândirii lui Gioberti.

Aceste momente adânc trăite sunt substanța reformatoare a națiunii italiene și fiecare simte aci o istorie nouă.

Noi simțim neliniștea și trăim sbuciumata viață a acelor *Ardeleni* care avură norocul să vorbească lumii civilizate pentru toți Români și mai mult avură răbdarea de stâncă pentru a suferi atât de mult pentru neamul lor.

Nu putem să înlocuim nici epoca, nici oamenii acelei vremi minunate!

Pentru noi secolul XVIII este secolul latinistilor transilvani.

Bine privit, este timpul umilirii și al mândriei noastre naționale.

De umilire, fiindcă în o parte a țării noastre, în Valachia, conștiința națională era aproape nimicită prin revărsarea ultimului bizantinism fanariot; de mândrie, fiindcă prin reînvierea lumii latine în inima Transilvaniei, se atingeau cele mai înalte țeluri de conștiință națională.

Și cu această cucerire a noastră se întăreau definitiv hotarele luminoase și sigure ale romanității în cel mai înaintat orient european.

Domnișele uitate

*Tot mai păstrăm paloarea și inima din steme
Cu gloria-l apasă strivim în ochi amurgul
Și-aceste străzi pe care trecem desprinși din vreme
Ne amintesc cețoase revoltele și burgul.*

*Intinde-mi mâna, seara va oglindă albastră
Inelul cu trecuța și aspra lui mustrare
Și floarea care moare în genunchiată'n glastră
E-un „reverence” ce Prințul ți-l lasă la pictoare.*

*Ne-ndeamnă grea o sete să stăm lângă câmin
Și umbra ne îndeamnă spre vechea panoplie,
Duhnesc și-acum pistoale a sânge și a vin
Și'n corn tresare aprig un svon de bătaie.*

*Vom desbrăca hlamida și-om trece în iatac,
Târziu, la miez de noapte, un ceas prelung va bate,
Iar luna de va curge pe scrinuri ca un lac,
Părea-va borangicul Domișelor uitate.*

*Ne-om așeza la masă tăcuți și plini de lună,
Un paj va da semnalul și s'o porni ospățul,
Ni s'o părea tăcerea mai calmă și mai bună
Și ca o adiere ce-o duce băltărețul.*

*Și-apoi, încet, cu zoril te-l duce să te culci,
Prin somn, sub așternuturi s'or strecura vedenii
Și Crai de Curtea Veche culcați pe sânii dulci,
Vor adormi în iasmă de pure mirodenii.*

*Și hăt, târzlu, sub ceruri, ca sub albastre perne,
Din grajduri cum nechează simți-vei armăsarilor,
Și pe la poartă tainic ca vântul s'o așterne
La drum, un biet călugăr cu frații și măgarilor.*

*Și larma, ca uitarea, va crește peste vreme —
Și-aceleași nopți de smoală le va petrece burgul.
Vezi, mai păstrăm paloarea și inima din steme
In ochii tăi, iubito, când moare lin amurgul...*

Lucian Valea

Carnet contemporan

de Aurel Marin

Emil Giurgiuca este unul din talentații poeți ai Ardealului de Nord, refugiat ca atâția alții și îndepărtat dela rosturile sale.

Cartea *Dincolo de pădure*, al cărui titlu însemnează tocmai *Transilvania*, despre care am scris nu de mult, aici, a fost încununată, de curând, cu unul din premiile Soc. Scriitorilor Români.

Dar nu despre buna alegere ce s'a făcut în persoana sa voim a vorbi ci despre preocuparea constantă a poetului de a-și cânta plaiurile natale.

Dorul de Transilvania noastră e mai puternic ca oricând.

Păduri sunt și dincoace de Carpați

și poate zări tot atât de limpezi.

Și totuși gândul a rămas acolo, la pământurile neuitate, la pădurea copilăriei poetului, la Diviciorii Mari. Iată, bunăoară, dintr'un mănunchiu de versuri publicate în *Convorbiri Literare* din Ianuarie 1944, această turburătoare întrebare:

Fuioare verzi liniștea toarce.

Pădure, ah, când m'oiu întoarce?

Urările noastre fierbinți se unesc cu mersul firesc al evenimentelor și se pare că sufletul neogoiat al tânărului scriitor ardelean își va găsi binemeritata și lung așteptata alinare.

Din lumea largă

Tratamentul reumatismului cu aur

O nouă metodă de cercetare științifică permite să se stabilească precis conținutul de aur în lichidele și țesuturile corpului pacienților reumatici care au fost tratați cu injecții conținând soluții de săruri de aur. Acest tratament duce uneori la anumite complicații, de exemplu la ivire de eczeme. Noua metodă poate stabili până și cele mai reduse cantități de aur aflate astfel în corp, până la minimalul de 1:30.000. Astfel s'a putut afla și că acest metal persistă la aparatul circulator chiar după mai multe săptămâni dela facerea injecțiilor.

De pretutindeni

O plantă — barometru

Există o plantă, *rocoina*, care anunță vremea bună și proastă. Va fi frumos, dacă spre orele 9 dimineața florile sunt îndreptate în sus și foliile rămân desfăcute până la prânz; va ploua însă dacă florile rămân închise și frunzele atârână.

*) Henry Fayol: Administration industrielle et générale, Paris 1941.

Cununa de spini

de Bădicu Gheorghe

Se povestește, că pruncul Isus avea o grădină pe care o îngrijea cu multă dragoste. Frini albi, trandafiri roșii și vioarele albastre împodobeau cămăștile ei drepte și luminoase. În fiecare seară și în fiecare dimineață dumnezeiescul copil își stropea florile cu apă de izvor. Dorița lui era să aștepte până când vor fi trandafirii înfloriți, pentru ca să-și împletească o cunună frumoasă care să-i împodobească fruntea. La început erau numai niște boboci mici și verzi. În scurtă vreme însă bobocii s'au desvoltat și au crescut mari, de toată frumusețea. Încântat de roșeața trandafirilor, micul grădinar sburda de fericire prin grădină. Apoi a ieșit în uliță și a chemat pe toți copiii din vecini să vină și să se bucure și ei de frumusețea florilor lui. O ceată întreagă de băieți a dat năvală în grădina cea minunată a copilului din Nazaret. Dar, ca copiii, ei nu se mulțumiră numai să privească și să miroase florile, ci sburdalnici și fără minte cum erau, s'au aruncat asupra lor, le-au călcat în picioare cu gălăgie mare, le-au strivit și le-au rupt până la cea din urmă, ca să-și facă de petrecanie. Micul Isus s'a dat la o parte și privea blând și resemnat cum îi strică ștregarii florile.

— Vai ce păcat! — zise mai pe urmă un copil, părându-i rău de fapta celorlalți — acum din ce să-ți mai faci cunună de flori? Nu ți-a mai rămas niciun trandafir.

— Mi-au rămas ghimpii — răspunse cu blândețe Isus. Auzind aceasta câțiva copii, având aerul că-și repară greșeala, în realitate mai mult ca să-și facă haz, au adunat un mănunchiu de tulpine spinoase și împletind o cunună, au pus-o răzând pe fruntea lui Isus. Niciun trandafir nu era în această cunună. Dar ghimpii înțepau fruntea cea albă ca ceara a micului Isus, care stătea tăcut și adâncit în fața ștregarilor. Apoi, bucurându de isprava lor, au sbughit-o pe poarta grădinii.

Tot astfel s'a arătat Hristos față de oameni până în ziua când, osândit, bătut și scuipat de ei, a urcat dealul Golgotei. Trandafirii învățăturilor sale i-a cinstit altora, păstrându-și pentru sine doar o cunună de spini.

Mai aproape de Tine, Isuse!

de pr. Ion Scurtu

Niciodată n'am înțeles Nosânda Domnului și urcușul blestemat al Golgotei, ca acum. Nu era deajuns să ascuți, să citești sau să rămâi dus de gândul înfricoșatei răstigniri pe cruce. Mai trebuia ceva ca să-L putem iubi și înțelege pe Domnul: durerea noastră însăși.

Suferința ne împresoară de data aceasta. Abia printre lacrimi și dureri începem să ne apropiem într'adevăr de Isus Hristos.

Atât de tirani au fost oamenii încât nu s'au sfiit să osândească la moarte și pe Fiul lui Dumnezeu. El a fost nevinovat, dar în ura lor n'au mai ținut de nimic seamă. L-au pedepsit la fel cu cei făcători de rele.

Romanii aveau o pedeapsă pe care niciodată nu o aplicau cetățenilor romani oricât de ticăloși ar fi fost: răstignirea pe cruce.

Ea era pedeapsa sclavilor, ucigașii și tâlharii. Blestemat și urgisit de Dumnezeu era omul spânzurat pe lemn!

Infricoșată crimă și îngrozitoare durere! Răstignirea nu se poate cu nimic alina.

Când durerea te frământă numai o noapte, nu mai găsești nicăieri loc de odihnă. Bietul om răstignit nu avea

nici acest favor ca să se poată răsuci în durerea sa. Lemnul crucii înfățișa biata făptură omenească „adusă în treapta din urmă de neputință, de suferință și de înjosire”.

Blândul nostru Mântuitor de acest îngrozitor chin a avut parte.

Trecătorii, cărturarii și bătrânii norodului, ostașii de strajă și chiar un tâlhar de pe cruce, toți sporeau suferința Lui.

În aceste clipe, Fiul lui Dumnezeu nu chiamă mânia cerului, nici nu amenință cu blestem și răzbunare, ci rostește cuvântul de iertare.

— „Tată, iartă-i!..” sunt cuvinte rostite pe cruce, nu

la o masă îmbelșugată sau la gura sobii și de Acela care pe acest pământ nu a fost vădit de nimeni, cu păcat.

Și în răstignire, Isus preamărește pe Dumnezeu și vedește puterea Lui.

Unealta de tortură, crucea, prin răstignirea Celui nevinovat, s'a schimbat în semn de mântuire.

*

Neamul nostru este răstignit. Zilele de patimi se prelungesc. Urgia celor vrășmași aruncă foc și fier. Peste hotar ei au trecut, din văzduh seamănă moarte, iar în suflete sădesc groază.

Nu uitați că nici Fiul lui Dumnezeu n'a scăpat de crucea suferinței.

În aceste momente grele nu căutați numai spre oameni, pentru că dela ei vin dureri, ci ridicați privirea mai sus, spre Crucea Domnului! Mai aproape de El veți găsi mângâiere și liniște, iar sufletul nu se va pierde în răzbunare și ură.

În ghenunchi, sus, spre stâncă udată de lacrimi și sânge a Golgotei! Pe acolo e drumul de izbăvire al neamului. Prea multe semne, altare și cruci, străjuiesc pă-

Nu vă temeți!

Fiți tari, mai tari ca oricând, pentru că noi stăm pe piatra poruncilor lui Dumnezeu Casa Neamului nostru nu e zidită pe nisip, ci pe stânca credinței cea în veac neclintită, chiar dacă puhoatele o năpădesc. Fiecare să fie cu socotința cea dreaptă că, acolo unde se află, de Dumnezeu e orânduit să fie. Și cine e cu Dumnezeu, e cu puteri de virtuți ce-l fac în stare să biruiască toate valurile. Căci Domnul este biruitorul veșnic al tuturor vrăjmașilor.

Patriarhul Nicodim

Continuare în pag. 7-a

Pământul Ardealului

Un neam se înfrățește cu pământul atunci când îl lucrează. O țară este a aceluia care muncește pământul ei și numai al aceluia rămâne — spune cu multă dreptate d-l prof. P. Panaitescu. Ca pildă d-sa aduce pe Daci și Romani. Romanii au apucat coarnele plugului și au fost colonizatori, de aceea au dat naștere la multe alte neamuri *latine sau romanice* de astăzi, între care suntem și noi Românii. Și noi suntem legați de glia Ardealului pe care am scormonit-o și am brăzdat-o începând dela strămoșii Daci. Noi am despădurit — continuă d-l prof. Panaitescu — munții Ardealului, noi am săpat băile de aur și ocnelor de sare, noi am făcut drumurile și noi am împânzit munții cu turme de oi. Dar cine l-a apărat de Turci, de Tătari și de Muscali? Noi, băștinașii pe care ne-au găsit aici. Au venit după noi și *alte neamuri străine* care s'au aciuat pe aici. Au făcut negustorie, au pus mâna pe moșii și au început a face pe „stăpâni”. Dar ei n'au muncit și n'au luptat pentru Ardeal. Munca toată a rămas pe umerii noștri. *De aceea Ardealul noi l-am făcut.* Să nu ni se vorbească așa dar de alte drepturi. Înaintea tuturor stă temeiul vechimii și al muncii noastre de 2000 de ani pe pământul Ardealului.

Pământul acesta pe noi ne cunoaște, pe noi ne chiamă, pentru că noi suntem adevărații lui stăpâni.

(1)

Lângă troița din drum

de Sassu Ducșoara

Pe lângă troița din margine de drum, câți pași trec zănic, veseli obosiți sau triști?

Ar putea spune doar chipul blând și răstignit pe lemn. În inserarea care bate lin din aripi moi de umbre, privesc cum trec oamenii pe lângă troița din margine de drum. Trec mulți căci lumea se întoarce dela muncă, dela războiu, sau dela plimbare.

Pe marginea scândurei dela acoperișul troiței, stă scris cu litere negre și strămbe: „Călătorule adu-ți aminte de moarte”. Mă uit mereu prin geamul casei mele și cuget la clipa care tuturor e dată, dar iată vine un călător. E un bărbat spătos, cu un baston în mână. Un ne-

gustor prea cunoscut din sat. A ajuns în dreptul troiței. Se va opri? O, nu! E foarte grăbit. Nici n'a zărit măcar semnul răstignirii. Minte lui e frământată de multe gânduri. Am auzit că și-a pornit o fabrică de cherestea în munți, care de-i dai benzină, funcționează și fără să te rogi.

Amurgul rade auriu pe chipul Blândului, bătut în cuie. Cerul pare că arde în curcubeii multicolori, dar, fi atent că iată, vin acum doi călători. Pe semne sunt niște turiști. Coboară dela munte la oraș. Se opresc în fața troiței. Inima imi tresare de bucurie. Amurgul tremură și ei. Călăreții descăleacă. Liniște! Mi se pare că vor să se închine.

Vor fi scăpat poate de vreo primejdie în prăpăstii. Slovele negre și strămbe de pe fruntea troiței, joacă ciudat. „Călătorule adu-ți aminte de moarte”. Turiștii scot din tocurile de piele aparate de fotografie și într-o clipă... țac! au prins imaginea troiței vechi. Le trebuie pentru album. Incalecă iute și dau pinteni cailor, care pornesc plescând cu copitele prin bălțile rămase în urma ploii de la prânz. Amurgul și-a mai închis cu o părere geana.

Din așteptarea înfrățită acum cu aceea a troiței, se desprinde repede un grup de tineri vorbăreți și veseli. În dreptul crucii, unul aruncă o vorbă:

— Vezi măi Tică.., asta ți-o pune la cap!

— Ia taci, măi prăpăditule, răspunse cel vizat, că la noi încă n'a cântat cucuveaua pe casă, ca la voi! Grupul a hoho-

tit și a început să cânte tare și cu chef.

Pe trei cărări, împletecindu-se de pietre și clămpănind bezmetic prin bălțoci, a răsărit din crășma veche și dospită un om beat. Înjură groaznic cu glas tare, că țuica nu mai este bună, că toți crășmarii-s hoți și mișei, iau numai banii și pun apă în țuică. Coboară repede și mai nesigur spre casă. Acum, acum ajunge în dreptul troiței. Amurgul mai tremură câteva raze de aramă topită pe un nor întins pe ceruri să se culce. Pleosc! bețivul a căzut lângă troiță împiedcându-se de piatra din marginea șanțului. Noroiul din șanț a sărit în lăscăbăi mari și murdare, improșcând troița din creștet până la picioarele însăngerate în cuie. O injură răsunătoare a trăznit subț

— Continuare în pag. 7-a —

Informațiuni

Abonamente de primăvară

Iancu Nan, Zărnești,	Lei 2000
Dr. Dragomir Silviu,	
prof. univ. Sibiu	2000
Dumitru Aurel, M. L.	
Tohanul Vechiu	500
Dogaru Teodor, M. L.	
Tohanul Vechiu	500

*

Pentru refugiați

Toți refugiații ardeleni, care au cerut încălziminte dela Biroul refugiaților și nu și le-au ridicat, să se prezinte miercuri, 19 Aprilie a. c. la ora 10 la Prefectură pentru a și le ridica. Încălziminte pentru femei nu mai este.

Biroul refugiaților

*

Aviz

On. abonați ai Uzinei de apă sunt invitați să suprimă imediat orice risipă de apă și în termen de 8 zile să și repare toate instalațiile.

Bransamentele imobilelor găsite în neregulă, vor fi imediat tăiate, fără niciun alt preaviz.

Brașov, 7 Aprilie 1944.

Direcțiunea R.I.M.B.

*

Comandamentul subzonei A. P. Brașov face cunoscut următorul

COMUNICAT

În caz de bombardament aerian, geamurile multor clădiri vor fi sparte și foarte greu de înlocuit în situația actuală.

Pentru a se evita aceste neajunsuri se recomandă insistent atât autorităților, întreprinderilor de tot felul și publicului să scoată al doilea rând de ferestre (cel dinăuntru) și să le depoziteze în locuri mai sigure (pivnițe, magazii, adăposturi), spre a le utiliza la nevoie.

În momentul când se va suna alarma, se vor deschide și ferestrele din afară pentru a fi ferite de spargere.

Comandamentul subzonei
A. P. Brașov

*

Comunicat

Se aduce la cunoștință Domnilor comercianți și industriași din orașul și județul Brașov, că anumiți indivizi se prezintă în numele domnilor funcționari superiori din Administrația Financiară și susțin că sunt trimiși să ridice anumite mărfuri ce ar fi fost comandate prin telefon de acei funcționari.

Procedeu ce îl întrebuițează este următorul:

Vorbește mai întâi la telefon cu firma, substituindu-se în locul funcționarului dela Administrația Financiară și după aceea trimite anumite persoane să ridice mărfurile.

Comunicăm domnilor comercianți și industriași că, în cazul când se prezintă anumite persoane cu acest procedeu, să fie reținute până la clarificare și date apoi pe mâna organelor polițienești, întrucât la mijloc nu este decât o excocherie.

NOI nu avem subvenții dela
nimic!

Cronica Războiului

Declarațiile dela Washington

asteptate cu atâta nerăbdare de opinia publică, au fost făcute de d. Cordell Hull, ministrul de externe al Americii. Aceste declarații privesc politica externă a Statelor Unite și ceea ce interesează în mod deosebit este partea privitoare la *Charta Atlanticului*, document care exprimă „obiective de bază”, dar „nu este un cod de legi și nu dă nicio soluție de-a-gata”. Așa dar *Charta Atlanticului* nu cuprinde hotărâri definitive, ea fiind supusă interpretărilor impuse de situații viitoare, situații ce în niciun caz nu vor fi create de învinși ci de biruitori. De altfel, aceasta este și legea firii, iar de când e lumea lume condițiunile învinșilor n'au constituit piedici în rezolvarea problemelor sau în organizarea socială. Invingătorii au trecut în toate timpurile peste condiții și obligații. Ei nu s'au oprit decât la capătul năzuințelor lor. Declarațiile dela Washington au o semnificație deosebită mai ales în aceste vremuri când războiul a reușit să facă o spărtură în zidul de apărare al Occidentului.

Referindu-se la atitudinea statelor neutre d-l Hull a declarat: „Nu mai putem permite ca statele neutre să beneficieze de resursele aliaților, contribuind totodată la moartea soldaților, prin ale căror sacrificii se asigură atât salvarea lor cât și a noastră”. În legătură cu această problemă secretarul de stat al politicii externe americane a subliniat că Statele Unite respectă dreptul inviolabilității statelor neutre și nicio națiune n'a fost silită să intre în războiul alături de aliați.

Comitetul francez dela Alger

„nu este guvernul Franței și nu-l putem recunoaște ca atare”. De altfel declarațiile d-lui Hull sunt în deplin acord cu vederile Londrei dar nu și cu cele ale Moscovei. Este drept că prin aceasta se urmărește ca la masa păcii să nu fie și reprezentanții popoarelor care în cursul războiului „au schimbat macazul”, dar faptul nu va provoca oare nemulțumiri de natură să strice „perfecta concordanță dintre aliați”? Și întrebarea își are rostul ei dacă adăugăm faptul că Statele Unite nu sunt mulțumite de cum au decurs evenimentele din Italia. În această privință purtătorul de cuvânt american a declarat că „interesele Statelor Unite în Italia sunt de a vedea acolo cât mai curând formarea unui guvern liber și democrat”.

La pacea viitoare

nu se poate ajunge dacă nu vor fi satisfăcute adevăratele interese ale Statelor Unite, Angliei, Uniunii Sovietice și ale Chinei guvernului din Ciungking. Înțelegerea și comunitatea de acțiune a celor patru națiuni aliate au fost socotite de d-l Hull drept „baza pentru orice acțiune internațională organizată”.

Pentru rezolvarea certurilor internaționale

d-l Hull a recomandat întemeierea unui tribunal internațional, precum și mai multe alte asemenea instituții internaționale, care vor avea ca misiune păs-

trarea păcii. De Germania și Japonia d-l Hull s'a ocupat în mod special. Politica aliaților față de aceste două țări „nu se poate rezolva prin niciun fel de compromis cu fascismul sau nazismul”. Prin urmare aceste țări nu trebuie să sperie la niciun compromis, la nicio pace pe bază de tratative și la niciun prilej de revenire.

Critici americane

au fost încrustate în unele ziare americane. Astfel ziarul „New-York Post” scrie: „Atunci când d-l Cordell Hull și-a început declarațiile sale ne-am așteptat la precizuni limpezi și viguroase care să lămurească națiunea asupra actualei noastre poziții, asupra țelului ce urmărim și asupra rostului împrejurărilor. Nu am primit răspuns la întrebările noastre”. Expunerea amănunțelor a nemulțumit și ziarul „New-York Sun” care precizează că „expunerea amănunțelor a lăsat mult de dorit”.

Atitudinea Mareșalului Petain

față de activitatea tribunalelor militare din Alger scoate din nou în evidență o stare de lucruri pe cât de triste pe atât de edificatoare. Șeful statului francez, Mareșalul Petain, a luat poziție împotriva faptului că se pregătește condamnarea fostului comandant maritim al Tunisiei, vice amiralul Derrien. Mareșalul a declarat: „orice ofițer sau soldat, din orice armă ar fi, nu este răspunzător pentru ordinele executate de el decât față de autoritatea superioară. A se cita în fața justiției un ofițer sau un soldat pentru că a executat astfel de ordine echivalează cu o violare a dreptului, a datoriei și a onoarei de militar”.

O victorie aliată

înseamnă că echilibrul balcanic va primi o nouă formă. De această „nouă formă” se ocupă un articol din ziarul „Yorkshire Post”, articol răspândit de agenția de presă „Exchange Telegraph”. Ziarul amintit este apropiat ministrului de externe englez. În articolul răspândit de numita agenție de presă sunt expuse raporturile anglo-sovietice, constatând în special că, „raportul echilibrului balcanic” va căpăta o nouă formă după o eventuală victorie aliată. Anglia se interesează de acele state care se mărginesc cu Mediterana. O problemă o constituie aici în special Dardanelele. Rusia dorește o rezolvare „favorabilă” a acestei chestiuni. Ziarul este de părere că Sovietele vor fi cu siguranță extenuate la sfârșitul războiului, totuși se vor bucura pe de altă parte de o uriașă creștere a potențialului lor industrial. După enumerarea diferitelor regiuni din cauza cărora interesele sovietice ar putea intra în conflict cu acele ale Angliei, ziarul declară că politica ministrului de externe britanic ar trebui să tindă la crearea unei atmosfere de încredere și la înlăturarea oricărui neînțelegere.

Uniunea Sovietică urmărește o politică definitivă în problemele: poloneză, finlandeză și baltică, totuși nu s'a constatat din toate acțiunile Kremlinului de până acum că ar fi necesară o așa numită

de **Mardare Mateescu**

„politică de mână forte” a guvernului britanic. Ziarul amintit este de părere că ar trebui să se dovedească guvernului sovietic că interesele britanice merg paralel cu cele ale Sovietelor și că nu există motive de gelozie. Chiar și problema cea mai grea dintre Soviete și Anglia și anume problema strămtorilor, se poate rezolva pe cale amiabilă, datorită spiritului de înțelegere al raporturilor anglo-ruse.

Mersul războiului

O știre din Stockholm vorbește despre un articol al colonelului rus Tolceanov cu privire la pregătirea aliaților în vederea debarcării în Vestul Europei. Articolul se ocupă de afirmația americană că aceștia înmagazinează cantități de armament și materiale de război în vederea invaziei. Supraproducția de materiale de război în chiar toată războiului — spune col. Tolceanov — este un fenomen ciudat care arată nepotrivirea dintre eforturile de producție și folosirea producției pe câmpul de luptă. „Dacă anumiți observatori englezi și americani se consolează că numai această aglomerare de rezerve ar provoca din partea Germaniei descurajarea, mă refer la experiența noastră care dovedește că un tun ce trage asupra inamicului face asupra lui o impresie mult mai mare decât zece tunuri în etapă”.

Pe frontul de răsărit luptele au devenit aprige. Trupele române dau atacuri tot mai energice. Înaintarea inamică se izbește deci de dârza rezistență a Românilor. Atacuri bolșevice au fost respinse în jurul *Orhelului*, iar în Bucovina răsăriteană trupele germane și române opun înaintării inamice o rezistență incununată de succes. La *Tarnopoi* se dau lupte de stradă. O parte a orașului a fost evacuată. Între *Nipru* și *Ceausi* un contraatac german a adus câștig de teren. În *Crimea* sunt angajate lupte grele. După ultimele știri trupele române au recucerit câteva localități din Nord-Vestul *lașului*. Se precizează însă că toate acțiunile sunt defensive și că numai la momentul potrivit va începe o acțiune ofensivă.

Penultimul comunicat arată că „în cadrul mișcărilor defensive” orașul *ODESA* a fost evacuat, după ce au fost distruse toate instalațiile care ar fi putut reprezenta vreun avantaj pentru bolșevici. Eforturile sovieticilor de a stingheri mișcările de desprindere germane prin atacurile date cu forțe motorizate și blindate, precum și cu unități de cavalerie din regiunea *Razdelnala*, au dat greș.

„GAZETA TRANSILVANIEI”

Redactor responsabil
ION COLAN

Redacția și Administrația
BRAȘOV
B-dul Regele Ferdinand No. 12
TL. 1513

Abonamentul anual Lei 400
Autorități și Societăți Lei 800
Membrii „Astreii” din
comunele jud. Brașov
și refugiații săteni din
Ardealul de Nord Lei 200